

Tekst: mr. P.G.M.J. Theunissen

Vroeger was het nog eenvoudig. Er waren bazen en er waren arbeiders. De baas vertelde wat er moest gebeuren, de arbeider voerde het werk uit en aan het eind van de week kreeg hij een loonzakje. Er was weinig ruimte voor discussie over de aard van arbeidsverhouding. Nu tegen betaling arbeid werd verricht en onmiskenbaar sprake was van een gezagsverhouding, twijfelde niemand er aan dat sprake was van een dienstbetrekking.

To be or not to be

De huidige maatschappelijke werkelijkheid is aanzienlijk ingewikkelder. Denk aan de zzp'er (zelfstandige zonder personeel), freelancers en andere arbeidsverhoudingen waarbij werkzaamheden voor een bepaalde opdrachtgever uitgevoerd worden. Wat is het verschil tussen een IT-medewerker van Nedcar en een zelfstandige die al drie jaar bij en samen met Nedcar aan een bepaald project werkt? De scheidslijn tussen wel of geen dienstbetrekking, kan dan ook wel eens erg vaag worden.

Bij de beoordeling of sprake is van een dienstbetrekking wordt voor de sociale verzekeringspremies en loonheffing niet primair uitgegaan van de schriftelijke overeenkomst, doch meer van de feitelijke situatie. Menige freelance-overeenkomst blijkt dan achteraf toch een dienstbetrekking in te houden, althans voor de sociale premies en belastingheffing. In verband met nieuwe wetgeving kunnen de gevolgen van een dergelijke 'herkwalificatie' nog schadelijker zijn dan voorheen.

Wat te denken van de identificatieplicht. Voor de situatie dat hier niet aan voldaan is (er was immers een freelance-overeenkomst), gold al het zogenaamde anonieme tarief (52%) voor de loonheffing, zij het dat de

regeling vanaf medio 2005 aanzienlijk strikter wordt toegepast. Voor de sociale verzekeringspremies geldt met ingang van 2006 geen maximumgrondslag meer voor de premieheffing indien niet voldaan is aan de identificatieplicht. Wie denkt dit op te kunnen lossen door met de freelancer overeen te komen dat de sociale verzekeringspremies voor zijn eigen rekening komen, komt bedrogen uit. Dit kan niet meer met ingang van 1 januari 2006. Tevens mag de belastingdienst er automatisch van uit gaan dat de 'werknemer' tenminste 6 maanden in dienst is geweest, (althans volgens een wetsvoorstel).

Een verkeerde inschatting van de arbeidsverhouding waardoor achteraf blijkt dat er ten onrechte geen loonheffing en sociale verzekeringspremies ingehouden zijn, kan dus zeer vergaande gevolgen hebben. En dan heb ik het nog niet gehad over boeten en bestuurdersaansprakelijkheid. Gelukkig is sinds enige jaren de VAR (Verklaring arbeidsrelatie) ingevoerd. De belastingdienst beoordeelt dan vooraf of sprake is van een dienstbetrekking, zodat de opdrachtgever achteraf niet voor de voormelde verassingen komt te staan. Bij twijfel lijkt dit geen overbodige luxe; de financiële gevolgen van een verkeerde inschatting kunnen immers zeer aanzienlijk zijn.

Mr P.G.M.J. Theunissen
Bongers, Posthumus & Verboord
Vestiging Geleen
Telefoon 046 – 423 00 23
Vestiging Roermond
Telefoon 0475 – 31 04 50